

Oefenkansen Nederlands op de sportvloer

‘Sportactiviteiten met jongeren bieden oefenkansen in een ongedwongen sfeer’

Cursisten NT2 (Nederlands als Tweede Taal) gaan als vrijwillige assistenten aan de slag in het VGC-sportaanbod (VGC is de Vlaamse Gemeenschapscommissie in Brussel). Zo krijgen ze volop oefenkansen op de sportvloer. Ze worden gecoacht door een begeleider van het Huis van het Nederlands en van de VGC-sportdienst. Het project werd in 2014 bekroond met het Europees Label voor Innovatief Talenonderwijs (ELIT).

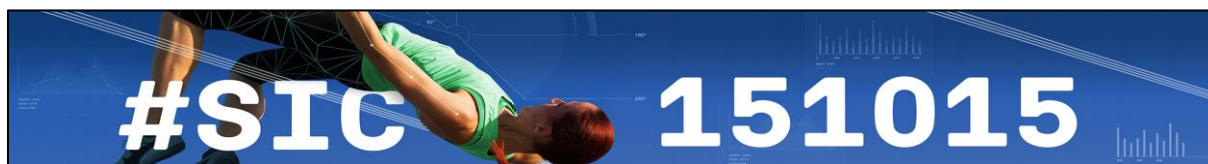

“In 2010 hadden wij voor 11.300 uren per jaar mensen nodig om activiteiten te begeleiden en vorig jaar was dat voor 15.500 uren”, zegt **Kevin Friant** van de [VGC-sportdienst](#). Hij is er verantwoordelijk voor de pool van lesgevers die worden ingezet op sportkampen en evenementen en tijdens lessenreeksen, organiseert bijscholingen en coördineert de taalprojecten. “We zagen een duidelijke stijging van het aantal begeleiders dat nodig was.

Er drong zich daarom ook een nieuw kanaal op om mensen aan te werven. Bovendien wees een analyse uit dat slechts 21 % van onze begeleiders echt uit Brussel komt. Dat is eigenlijk vrij weinig voor een grootstad, waar heel veel kansen en potentieel aanwezig zijn. Misschien, dachten we, spreken we de mensen niet op de juiste manier aan of spreken we niet de juiste mensen aan. Vanuit die twee vaststellingen heeft de sportdienst in het sportbeleidsplan 2011-2015 maatregelen mogelijk gemaakt om onze lesgeverspool meer divers te maken.”

Er werd een overlegplatform in het leven geroepen met vertegenwoordigers van de VUB, het Huis van het Nederlands, de Vlaamse Trainersschool, vzw BON, vzw Foyer, vzw Buurtsport Brussel en Jeugd en Stad. Samen werd nagedacht hoe meer mensen uit Brussel naar de begeleidingspool konden stromen. Er werd besloten om twee sporen te volgen.

Ten eerste moest er meer ingezet worden op laagdrempelige sportvorming. “Want je hebt misschien wel mensen die het engagement willen aangaan en die het taalgevoel bezitten, maar die toch de didactisch-pedagogische vorming wat missen om begeleider te zijn. We beschikken nu over een laagdrempelige driedaagse opleiding waar ze op aspirantenniveau opgeleid worden en waar we hen ook proberen te laten stijgen in niveau. Ook de VTS-cursus bewegingsanimateur organiseren we ondertussen al drie jaar in Brussel.”

Ten tweede mocht het aspect taal niet ontbreken. “Want je hebt van de andere kant ook mensen die langskomen en misschien wel de didactische competenties bezitten, maar die het taalgevoel missen. Dat kunnen mensen zijn die nog maar een aantal jaar in België wonen, zoals nieuwkomers, expats,... , maar bijvoorbeeld ook Franstaligen die hun Nederlands willen bijschaven. Hiervoor zijn we een partnership aangegaan met het Huis van het Nederlands, voor ons een natuurlijke partner in Brussel. Zij zochten namelijk oefenkansen voor hun cursisten Nederlands, want in Brussel leven 10.000 mensen die een cursus Nederlands als tweede taal volgen. In de hele taalopleiding merkten ze dat mensen een klascontext wel als leuk ervoeren, maar dat tegelijk nog altijd te veel een situatie van leerkracht tegenover leerling vonden. Conversatietafels met een tiental mensen die informeel over een onderwerp praatten met één iemand die Nederlands als moedertaal had, vonden sommigen ook nog te artificieel. Ze misten het echte contact met anderen.”

De ideale match

Cursisten oefenkansen op het sportveld bieden, bleek de ideale match, op voorwaarde dat ze een voldoende basiskennis van het Nederlands etaleerden om de conversatie aan te kunnen en hun spreekdurf niet te verliezen. Er werd gekozen voor een setting waarbij cursisten assistentie verlenen bij sportactiviteiten met jongeren. “Dat biedt heel veel oefenkansen in een ongedwongen sfeer, want kinderen zijn doorgaans iets toegankelijker. Bij volwassenen loop je het risico dat je sneller afgerekend kan worden in je rol van begeleider als je in je taalgebruik in de fout gaat.”

Er kon uit twee opties gekozen worden: assistentie verlenen aan een Nederlandstalige lesgever van een sportkamp gedurende vijf dagen in de week. Of hetzelfde doen op woensdagnamiddag of zaterdagvoormiddag in een sportacademie met meerdere sporten. De bekendmaking gebeurde gebundeld met de oefenkans bij Muntpunt, de bibliotheek van de Vlaamse Gemeenschapscommissie op het Muntplein, op de website, in een nieuwsbrief, via de docenten in rechtstreeks in de NT2-klassen en via het partnernetwerk.”

Geïnteresseerden werden uitgenodigd voor een intakegesprek waarin hun instapniveau werd ingeschaald – “je moest niveau 2.3-2.4 halen en een positieve ingesteldheid tonen” - en het profiel werd afgetoetst aan de oefenkans. “Niet onbelangrijk. Er was bijvoorbeeld een Syriër van midden in de veertig, zeer belezen, zeer intellectueel, maar zonder ervaring in het leiden van een groep of het begeleiden van kinderen. Hij beoefende schaken en dat is niet meteen de sector waar wij ons op richten. Hem konden we doorverwijzen naar Muntpunt, waar hij een geweldige oefenkans heeft gekregen die bij hem paste.

Je hebt ook mensen die zeggen dat het hen allemaal niet uitmaakt waar ze terechtkomen. In die gevallen merkte je toch dat het juiste gevoel om met kinderen te werken ontbrak.”

De voorbereiding bestond uit een bezoek aan de sporthal waarbij hen al een aantal specifieke termen werden bijgebracht. “Wat is een Zweedse bank? Wat is een klimrek? Op die manier raakten ze al vertrouwd met de omgeving.” In het Huis van het Nederlands werd daarna een groepsessie georganiseerd om nog meer specifieke woordenschat en sportjargon bij te brengen. “De basisinstructies niet kennen, vormt anders al een drempel.” Verder werd ook een workshop gehouden met raad omtrent spreekdurf en een oefenboekje voor de assistent én de begeleider. Die laatste kreeg tips om zijn of haar assistent te motiveren en mee te trekken in het verhaal in plaats van er zomaar bij te staan. “Omdat ze nog niet altijd het niveau bleken te halen dat we wilden, boden we cursisten extra vorming aan waarbij ze konden kiezen tussen atletiek, voetbal en kleuterturnen. Je merkte dat de mensen die die bijkomende vorming gevolgd hadden inhoudelijk sterker stonden.”

‘We gaan door!’

Om het project concreet te realiseren maakten cursisten eerst kennis met de collega’s: weten wie wie is en weten wat er van beide kanten verwacht mag worden, is een belangrijk gegeven. “Begeleiders, ouders en cursisten moesten beseffen dat het om meer ging dan kegeltjes klaarzetten en kindjes naar het toilet helpen gaan.

Daar werden dan situeringsfiches van opgemaakt, want de oefenkans sloeg niet alleen op de kinderen, maar ook op de collega-lesgevers en de ouders. Ook de persoonlijke begeleiding was belangrijk. Tijdens het traject wordt iedereen minstens één keer bezocht door het Huis van het Nederlands en door ons om te zien hoe ze evolueren.

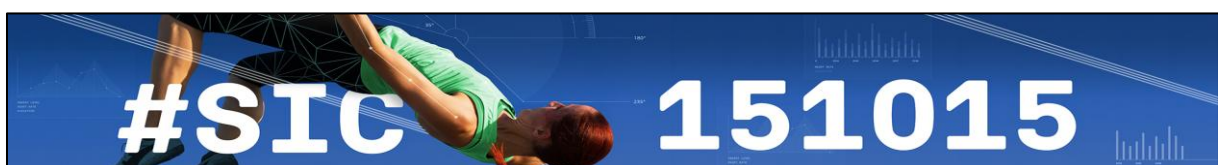
Bij sommigen volstaat het als ze tot het eind van de week kunnen assisteren, anderen daarentegen nemen liever al wat leiding. Dat is vrij te kiezen volgens ieders groeipotentieel en vertrouwen.”

Vier factoren zijn bepalend voor het slagen van de oefenkans. Ten eerste moet je je vrijwillig engageren, want je wordt er niet voor betaald.

“We zijn bewust ook niet uitgegaan van het principe hoe meer begeleiders hoe beter; we keken naar de kwaliteit, niet naar de kwantiteit. Maar als ik nu een assistent nodig heb voor een sportkamp, kan ik er zo tien bellen.” Ook belangrijk is de persoonlijke begeleiding.

‘De oefenkans sloeg niet alleen op de kinderen, maar ook op de collega-lesgevers en de ouders’

‘Als ik nu een assistent nodig heb voor een sportkamp, kan ik er zo tien bellen’

“Mensen moeten een aanspreekpunt hebben, iemand die kan luisteren hoe het gaat en die kan bijsturen. Van achter een bureau kan je de oefenkans niet begeleiden.” Vorming is evenzeer van belang. “Het startpunt van de oefenkans is vorming. In de krokusvakantie organiseren we daarom een dag vorming in vakterminologie en een dag vorming naar keuze.” De laatste bepalende factor is de gedragenheid. “In het begin bleken een aantal collega’s niet op de hoogte, terwijl iedereen op de dienst en op de activiteit moet weten wat de bedoeling is en wat het inhoudt.”

Hamza volgde de voorafgaande driedaagse opleiding en werd assistent. Een typevoorbeeld, noemt Kevin Friant hem. “Ik kom uit Jordanië en ik wou een integratiecursus volgen in Molenbeek”, zegt Hamza. “Zo ben ik bij dit project terechtgekomen. Ik heb veel geleerd. Elke zaterdag van negen tot twaalf ging ik om meer ervaring op te doen en bij te leren.” Hij is ondertussen doorgestroomd en animator in opleiding geworden. “We gaan door”, lacht hij.

***Verslag door Raoul De Grootte van de presentatie van Kevin Friant op het
1^e Sportinnovatiecongres in Vlaanderen op 15/10/15 in het Blosso-centrum te Brugge.***

